

13. Extra utmaningar – lärarsida

Extra utmaningar nr 1

Här har författaren dolt texten genom att blanda i extra bokstäver. Det påminner något om rövarspråket.

Övning 13A: Ett tips kan vara att försöka hitta bokstäver som inte förekommer på ett normalt sätt i en text. Eleven hittar då kanske A, B, C, D, E, ... på varannan plats i texten. Om man stryker dem så ser man klartexten. Alternativt kan man tipsa om att leta efter ett sannolikt ord, t. ex. HEMLIG. Då ser man också hur kryptören gjort. Svar: Hemligt meddelande.

Övning 13B: Efter ett tag ser nog eleven att orden är skrivna baklänges och uppdelade i femgrupper. Sista gruppen är utfylld med XXXX.

Svar: På det fjärde gäller det. På det femte smäller det.

Övning 13C: Ett första tips kan vara att leta efter konstiga bokstäver. Eleven ser många X och Z. Om man stryker dem återstår: ALLORTNAKRETTO-PYRRAH. Läs baklänges.

Svar: Harry Potter kan trola.

Extra utmaningar nr 2

Dessa övningar visar att det finns överflöd information i vårt sätt att bilda ord. Vi kan få fram betydelsen även om bokstäverna är omkastade eller delvis saknas.

Övning 13E: Svar: Emil i Lönneberga hette en pojke som bodde i Lönneberga.

Övning 13 F: Man kan tipsa om att denna mening kommer från samma bok som i föregående exempel. Ju mer förhandsinformation man har om en text desto enklare blir forceringen.

Svar: Emil hade en lillasyster som hette Ida.

Övning 13G: Svar: Barnens dag i Bullerbyn

Övning 13H: Den här övningen är mycket svårare än 13G eftersom konsonanterna bär mycket mer information om innehållet än vokalerna. Men det underlättar om man vet eller gissar att texten kommer från samma bok.

Svar: Vi ska göra barnens dag åt Kerstin.

Övning 13I: Svar: Dyk, Ronja, skrek Birk!

Övning 13J: Tips: Jämför med övning 13I.

Svar: Ronja tittade på Birk.

Övning 13K: Svar: Astrid Lindgren

Övning 13L: Svar: Tja! Läget? God dag! Hur mår du?

Extra utmaningar nr 1

ÖVNING 13A

Vad står det här:

AHBEC MDLEI FGGTH MIEJD KDLEM LNAON PDQER

Svar: _____

ÖVNING 13B

Vad står det här:

TEDRE LLÄMS ETMEF TEDÅP XTEDR ELLÄG EDRÄJ FTEDÅ PXXXX

Svar: _____

ÖVNING 13C

Vad står det här:

ZAXLZ LXOZR XTZNX AZKXR ZEXTZ TXOZP XYZRX RZAXH

Svar: _____

ÖVNING 13D

Hitta på ett annat sätt att gömma en text: Skriv här:

Lämna till en kompis och se om det går att lista ut vad du menar.

2

Extra utmaningar nr 2

Även om man blandar om bokstäverna i orden i en text kan man ofta se vad det står ändå. Vad står det här? Skriv rätt text på raden under:

ÖVNING 13E

Emli i Lönnebrega ttehe ne pokje smo debod i Bergalennö.

Rätt text: _____

ÖVNING 13F

Här är bokstäverna blandade ännu mera. Men du kan säkert lista ut vad det skall stå.

Elim deha ne sysllaliter mos tehet Dai

Rätt text: _____

Även om man tar bort några bokstäver i en text kan man ibland läsa vad det står ändå. Här är några exempel.

ÖVNING 13G

Här har vi tagit bort vokalerna:

B__r__n__s d__g __ B__ll__rb__n Vad står det? Fyll i det som fattas.

Om man tar bort konsonanterna blir det mycket svårare:

ÖVNING 13H

__i __a __ö__a __a__ __e__ __a__ å__ __e__ __i__.

Och här är två exempel från en annan bok.

ÖVNING 13I

Utan vokaler: D__k, R__nja, skr__k B__rk!

ÖVNING 13J

Utan konsonanter: __o__ __a __i__ __a__e __å __i__ __.

ÖVNING 13K

Vem har förresten skrivit böckerna som texterna är tagna ifrån?

Ibland kan man se vad det står utan en enda bokstav: Vad säger ungdomar till varandra ibland när de träffas - och vad säger äldre?

ÖVNING 13L

___ ___ ___ ! ___ ___ ___ ___ ___ ?

___ ___ ___ ___ ___ ! ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ?

